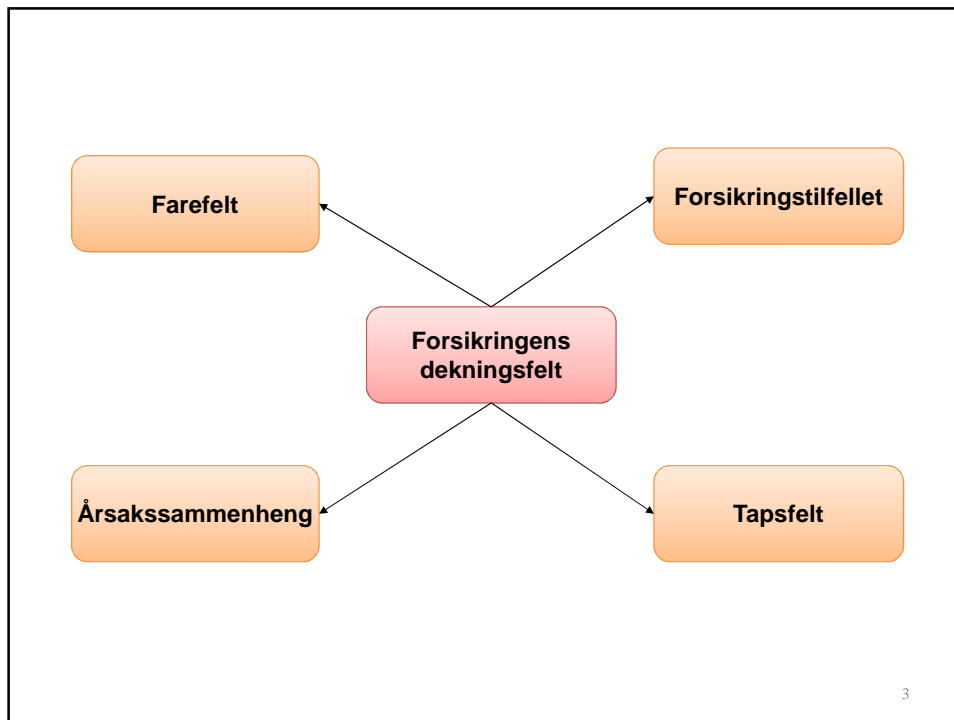

FORSIKRINGENS DEKNINGSFELT

Oversikt

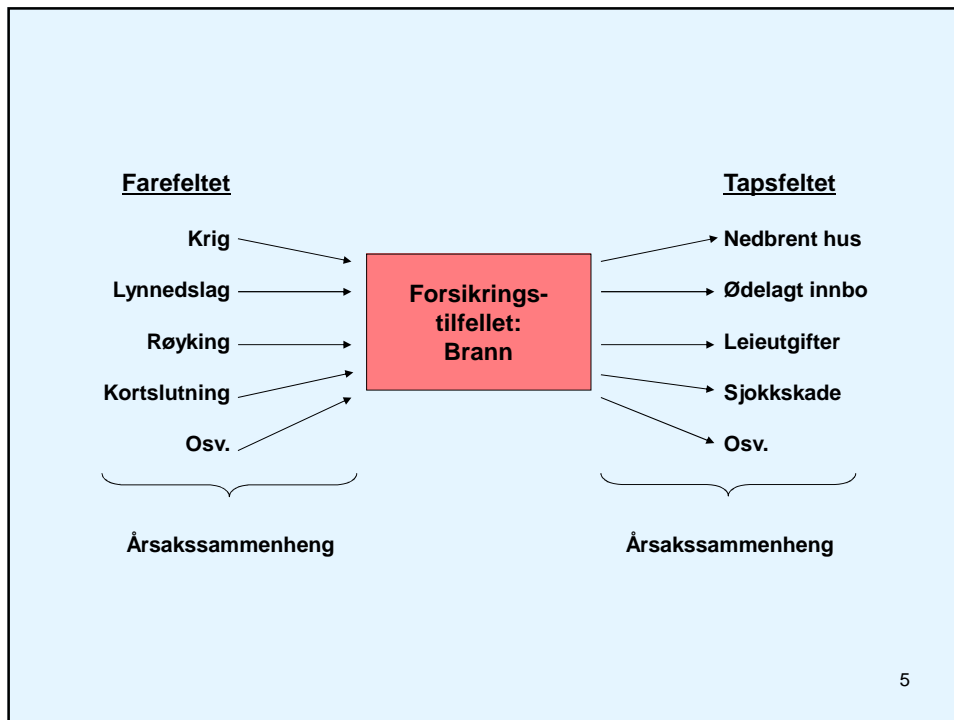
1. Innledning
2. Teknikker for å beskrive farefeltet
3. Teknikker for å beskrive tapsfeltet
4. Teknikker for å beskrive sammenheng mellom fare og tap
5. Nærmere om "forsikringstilfellet"
6. Årsakssammenheng og samvirkende skadeårsaker
7. Beviset for årsakssammenheng

1. Innledning

- Hvilken materiell dekning gir forsikringen?
- Fire problemstillinger
 - **Farefeltet**
 - Hvilke typer av risikobegivenheter/farer dekkes?
 - **Tapsfeltet**
 - Hvilke typer av tap dekkes?
 - **Forsikringstilfelle**
 - Hvordan må risikobegivenheten/faren manifestere/ materialisere seg for at sikrede skal få sitt tap dekket?
 - **Krav om årsakssammenheng**
 - Mellom den aktuelle faren og forsikringstilfellet og
 - Mellom forsikringstilfellet og det inntrådte økonomiske tapet

4

1. Innledning

- Kartlegges gjennom analyse av vilkårene
- Dekningsfeltet er ikke regulert i FAL
 - Hvorfor ikke?
 - Andre lover?
- Grensen mellom forsikringens dekningsfelt og FALs regler om opplysnings- og omsorgsplikter
 - Forbud mot skjulte handlingsklausuler S
- Redningsomkostninger

6

1. Innledning

- Naturskadeforsikringsloven § 1(1)1:

«Ting i Norge som er forsikret mot brannskade, er også forsikret mot naturskade, dersom skaden på vedkommende ting ikke dekkes av annen forsikring.»

7

2. Teknikker for å beskrive farefeltet

1. Named perils (positiv avgrensning)

- Dekning mot bestemt oppregnede farer
 - Sikrede bærer risikoen for alle farer som ikke er med i oppregningen
 - Sikrede har bevisbyrden for at risikobegivenheten som forårsaket forsikringstilfellet er omfattet av forsikringens farefelt
- Det normale utgangspunktet i landjordforsikring
 - Eks. skadeforsikring av villa, fritidsbolig, bil, båt
- Unntak

8

2. Teknikker for å beskrive farefeltet

2. All risks (negativ avgrensning)

- Dekning mot alle farer
- Innebærer at
 - S overtar risikoen for alle farer som ikke er særskilt unntatt og
 - har bevisbyrden dersom det påberoper seg at risikobegivenheten er unntatt i vilkårene
- Eks. NSPL § 2-8, VTV § 3, mange livforsikringer

9

VTV § 3. Alle farer – A-vilkår

En forsikring på A-vilkår omfatter alle farer de forsikrede varer blir utsatt for, med de unntak som fremgår av §§ 17,18 og 19.

10

VTV § 4. Utvidet transportulykke - B-vilkår

En forsikring på B-vilkår omfatter følgende farer de forsikrede varer blir utsatt for, med de unntak som følger av §§ 17, 18 og 19:

1. At sjøtransportmidlet har vært utsatt for sammenstøt eller støtning, er sunket eller kantret, eller har vært utsatt for lignende alvorlig ulykke.
2. At landtransportmidlet har vært utsatt for sammenstøt eller støtning, velting, avsporing eller utforkjøring.
3. At lufttransportmidlet har vært utsatt for sammenstøt eller støtning, er styrtet eller har kjørt av rullebanen.
4. Brann, lynnedslag eller eksplosjon.
5. Jordskjelv, vulkanutbrudd, jord- eller snøskred eller lignende naturkatastrofer.
6. At varene kastes eller skylles overbord.
7. At vann fra hav, innsjø eller elv trenger inn i lager eller på oppbevaringsplass.
8. Lasting eller lossing av de forsikrede varer, dog begrenset til totaltap av hele kolli.
9. Lossing, lasting eller flytting av de forsikrede varer i nødhavn, og tyveri eller nedbør mens varene er lagret i nødhavn.

11

VTV § 5. Transportulykke - C-vilkår

En forsikring på C-vilkår omfatter følgende farer de forsikrede varer blir utsatt for, med de unntak som fremgår av §§ 17, 18 og 19:

1. At sjøtransportmidlet har vært utsatt for sammenstøt eller støtning, er sunket eller kantret, eller har vært utsatt for lignende alvorlig ulykke.
2. At landtransportmidlet har vært utsatt for sammenstøt eller støtning, velting, avsporing eller utforkjøring.
3. At lufttransportmidlet har vært utsatt for sammenstøt eller støtning, er styrtet eller har kjørt av rullebanen.
4. Brann, lynnedslag eller eksplosjon.
5. Jordskjelv, vulkanutbrudd, jord- eller snøskred eller lignende naturkatastrofer.

12

NP § 2-8 Farefeltet ved forsikring mot sjøfare

En forsikring mot sjøfare omfatter alle farer som interessen blir utsatt for, med unntak av:

- (a) De farer som omfattes av en forsikring mot krigsfare etter § 2-9
- (b) Inngrep av statsmakt. (...)
- (c) Manglende betalingsevne,
- (d) Farer omfattes av RACE II klausulen (...)

13

NP § 2-9 Farefeltet ved forsikring mot krigsfare

En forsikring mot krigsfare omfatter:

- (a) Farer som skyldes krig eller krigslignende forhold, herunder (...)
- (b) Oppbringelse, konfiskasjon, og andre inngrep som foretas av fremmed statsmakt. (...)
- (c) Opptøyer, sabotasje, terrorhandlinger eller annen sosial eller religiøs eller politisk motivert bruk av vold eller trusler om bruk av vold, streik eller lockout,
- (d) Sjørøveri og mytteri
- (e) Tiltak fra statsmakt for å avverge eller begrense skade, såfremt risikoen for slik skade er forårsaket av en fare som nevnt i litra (a) – (d).

Forsikringen omfatter ikke:

- (a) Manglende betalingsevne
- (b) Farer omfattes av RACE II klausulen (...)

14

2. Teknikker for å beskrive farefeltet

- Mellomform:
 - Named perils + en all risks-bestemmelse
 - Eks. Villaforsikringer (Storebrand 2016)

15

A.1 Hvilke skader forsikringen gjelder for

A.1.1 brann

Forsikringen gjelder for skade ved:

- 1** brann, dvs. ild som er kommet løs.
- 2** plutselig nedsoting.
- 3** eksplosjon.

Unntatt er:

- svi- og gnistskader som ikke skyldes brann.
- heksesot

16

A.1.6 andre skader

Forsikringen gjelder også for:

1 annen skade enn nevnt i punktene A.1.1 til A.1.5 som inntreffer plutselig.

Unntatt er skade:

a) som består i svinn, svinnsprekker, flekker, riper, avskallinger o.l.

b) ved vann, snø, sand som trenger inn utenfra, med mindre dette er en følge av en bygningsskade som er erstatningsmessig etter punkt A.1.6.

c) som skyldes utilstrekkelig eller sviktende fundamentering, setninger i grunnen eller bygget, jordtrykk, frost, tele, materialfeil, rust, korrosjon, annen tæring, svak eller feilaktig konstruksjon, uriktig montering.

d) som skyldes kjæledyr og gnagere, insekter, sopp, råte, bakterier eller heksesot.

(fortsetter....)

17

2. Teknikker for å beskrive farefeltet

- **Utgangspunktets betydning:**
 - Nye farer
 - Fortolkningsargument
 - Bevisbyrde

18

2. Teknikker for å beskrive farefeltet

- Prinsipper for avgrensning av farefeltet
 - Stor skaderisiko
 - Spesielle naturbegivenheter
 - Atomfare o.l.
 - Krig, krigslignende handlinger og terror

19

1 Særlige begrensninger i Storebrands erstatningsplikt

Storebrand svarer ikke for tap eller skade, og økning i tap eller skade, som direkte eller indirekte er forårsaket av eller står i sammenheng med:

1.1 Jordskjelv og vulkanske utbrudd.

1.2 Giftig, radioaktiv, eksplosiv eller annen farlig egenskap ved kjerneladete sprenglegemer. Atomkjernereaksjoner, ioniserende stråling, kjernebrennstoff eller radioaktivt avfall.

1.3 Krig eller krigslignende handlinger, opprør eller lignende forstyrrelser av den offentlige orden.

1.4 Terrorhandling. Med terrorhandling forstås enhver skadevoldende handling som fremstår å ha hatt til hensikt å forårsake alvorlig person- eller tingskade eller annet betydelige tap for å øve innflytelse på politisk, religiøs eller andre ideologiske organer eller for å fremkalle frykt i befolkningen.

20

2. Teknikker for å beskrive farefeltet

- Prinsipper for avgrensning av farefeltet (forts.)
 - Påregnelige tap. Ulike teknikker:
 - Slitasje, tæring mv.
 - Alminnelig bruk
 - Krav om at skaden må inntreffe "plutselig" eller skyldes "plutselig ytre årsak"
 - Farer som dekkes under annen forsikring
 - Subjektive forhold som "farer"

21

NP Clause 12-3. Inadequate maintenance, etc.

The insurer is not liable for costs incurred in renewing or repairing a part or parts of the hull, machinery or equipment which were in a defective condition as a result of **wear and tear**, corrosion, rot, inadequate maintenance and the like.

NP Clause 10-3. Loss due to ordinary use

The insurer is not liable for loss that is **a normal consequence of the use** of the ship and its equipment.

22

Storebrand Vilkår hus (hus04)

A.1.6 andre skader

Forsikringen gjelder også for:

1 annen skade enn nevnt i punktene A.1.1 til A.1.5 som inntreffer **plutselig**.

23

3. Teknikker for å beskrive tapsfeltet

- Man kunne tenke seg:
 - Positiv avgrensning (named losses)
 - Negativ avgrensning (all losses)
- I praksis har vilkårene både regler som gir en positiv og en negativ avgrensning
 - De positive tapsreglene må sammenholdes med tapsbegrensningene

24

3. Teknikker for å beskrive tapsfeltet

- Tre "lag" i tapsbeskrivelsen:

Begrensninger kan følge av :

- Definisjon av forsikringens gjenstand + angivelse av forsikringstid og forsikringssted osv
- Hvilke økonomiske faktorer knyttet til forsikringsgjenstanden er dekket? (eks. bare fysisk tap vs. inntektstap, totaltap vs. partiell skade)
- Oppregning av ekskluderte enkelttap

25

NP Clause 12-5. Losses that are not recoverable

The insurer is not liable for:

- (a) crew's wages and maintenance and other ordinary expenses connected with the running of the ship during the period of repair, unless this is specially agreed,
- (b) expenses of shifting, storing and removal of cargo,
- (c) accommodation of passengers,
- (d) objects which must normally be replaced several times during the expected life of the ship and which are and have been used for mooring, towing and the like, unless the loss is a consequence of the ship having sunk, or is attributable to collision, fire or theft. The same applies to tarpaulins,
- (e) zinc slabs, magnesium slabs and the like fitted for protection against corrosion.

26

4. Teknikker for å beskrive sammenhengen mellom fare og tap

- Suspensjonsklausuler
 - Forsikringen suspenderes i den tiden en angitt fare virker
 - Begrensninger i FAL (risikoendringsreglene i § § 4-7, 4-7, 13-6 og 13-7)
 - Sjøforsikring (NSPL § § 3-15 og 3-17)
- Årsaksklausuler
- Blanding av suspensjon og årsak

27

FAL § 4-6.(ansvarsbegrensning på grunn av endring av risikoen)

Selskapet¹ kan ta forbehold² om at det skal være helt eller delvis uten ansvar³ dersom et bestemt angitt forhold av vesentlig betydning for risikoen blir endret. Et slikt forbehold kan ikke gjøres gjeldende⁴ dersom sikrede⁵ verken visste eller burde vite at forholdet ble endret, eller dersom forsikringstilfellet ikke skyldes det endrede forhold.

28

FAL § 4-7.¹ (*forbehold om å sette ned erstatningen ved endring av risikoen*)

Selskapet² kan ta forbehold³ om at dets ansvar for forsikringstilfelle skal bli forholdsmessig satt ned⁴ dersom premieberegningen uttrykkelig er gjort avhengig av hvordan forsikringsgjenstanden blir brukt, at det er gjennomført visse sikkerhetstiltak, og det er skjedd en endring som betinger høyere premie.

Et forbehold som nevnt i første ledd, kan ikke gjøres gjeldende⁵ dersom forsikringstilfellet ikke skyldes endringen. Det kan heller ikke gjøres gjeldende⁵ dersom sikrede⁶ verken har foretatt eller samtykket i endringen, og sikrede har tatt rimelige skritt for å varsle selskapet så snart han eller hun har fått vite om den.

29

NP Clause 3-15. Trading areas

(1)

The ordinary trading area under the insurance comprises all waters, subject to the limitations laid down in the Appendix to the Plan as regards conditional and excluded areas. The person effecting the insurance shall notify the insurer before the ship proceeds beyond the ordinary trading area.

30

5. "Forsikringstilfellet"

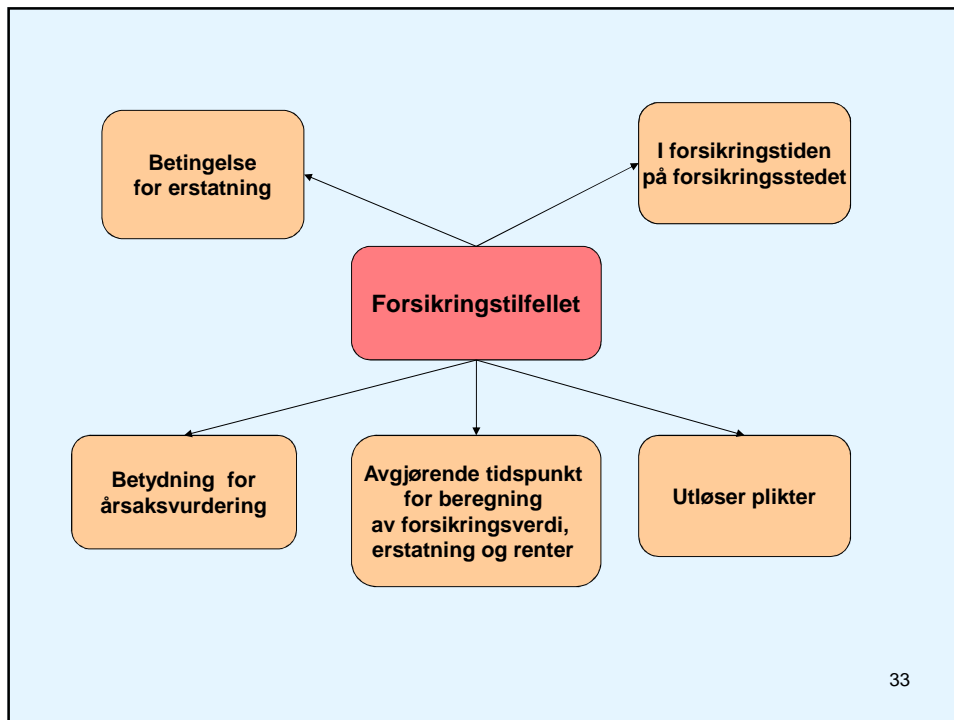
- 5.1 Begrepet og dets funksjoner
- 5.2 Ett eller flere forsikringstilfelle
- 5.3 Ansvarsspørsmålet ved suksessive forsikringer

31

5.1 Begrepet og dets funksjoner

- "En begivenhet som fører til tap som etter sin årsak og art er omfattet av forsikringen"
- **Koblingsentral for regelfragmenter** for å presisere omfanget av selskapets ansvar
 - Kobler farefelt og forsikringstilfellet
 - Kobler forsikringstilfellet og tap
- Dessuten følgende funksjoner: (neste slide)

32

5.2 Ett eller flere forsikringstilfeller?

- Står flere hendelser i sammenheng med hverandre (tid/sted) må man ta stilling til om det foreligger ett eller flere forsikringstilfeller
- Dette har betydning i forhold til:
 - Forsikringssummen: Normalt én forsikringssum pr. forsikringstilfelle
 - Sikredes egenandel: Det skal svares egenandel pr. forsikringstilfelle

5.2 Ett eller flere forsikringstilfeller?

- Tolking av vilkårene er avgjørende. Momenter:
 - Ordlyden
 - "skade", "forsikringstilfelle"
 - Serieskadeklausuler i ansvarsforsikringer
 - Stedlig og tidsmessig sammenheng
 - Prevensjonshensyn bak egenandel
 - Risikoen for ny skade
 - Sikredes trygghetsbehov
 - Uklarhetsregelen

35

5.2 Ett eller flere forsikringstilfeller?

To typetilfeller:

- Samme bakenforliggende årsak (samme fare, flere skader)
 - Den stedlige og tidsmessige sammenhengen tillegges normalt avgjørende vekt. Hvis én utløsende årsak = ett forsikringstilfelle
 - Nemndspraksis
 - Ofte oppsplitting i saker om egenandel
 - Nemnda har skilt mellom "fortsatt skadeårsak" og "flere separate begivenheter"

36

5.2 Ett eller flere forsikringstilfeller?

- Årsakssammenheng mellom flere skader (en opprinnelig og en etterfølgende skadeårsak)
 - Omfatter to situasjoner
 - Skade voldt av én fare virker sammen med en ny fare og volder en ny skade (Rt. 1974 s. 410)
 - Skade voldt av én fare repareres ikke ordentlig og volder ny skade
 - Anses som oftest som ett forsikringstilfelle med mindre det har skjedd noe upåregnelig

37

5.3 Ansvar ved suksessive forsikringer

- Problemet gjelder forholdet mellom beskrivelsen av forsikringstilfellet og den tidsmessige grense for assurandørens ansvar
 - Normalt uproblematisk, men det kan tenkes at skadeforvoldelsen og skaden inntreffer i ulike forsikringsperioder
 - Problematisk hvis forsikringen er flyttet til et nytt selskap eller ble fornyet på nye vilkår
 - Hvor mye må ha skjedd innenfor forsikringstiden for at selskapet skal bli ansvarlig?

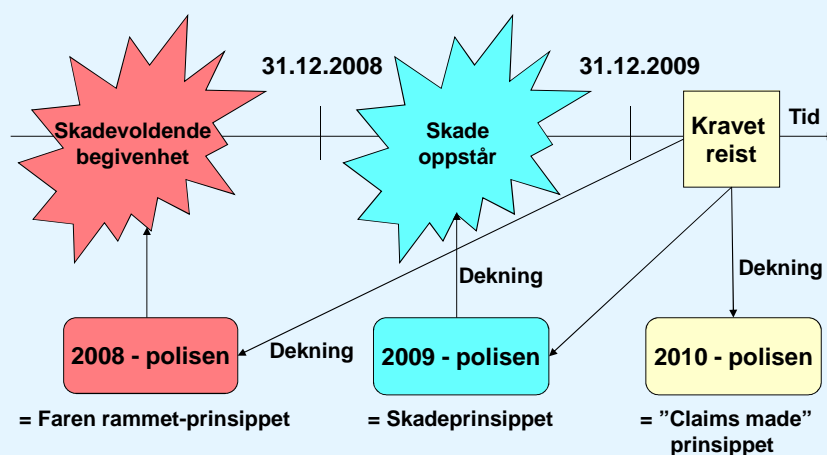
38

5.3 Ansvar ved suksessive forsikringer

- Utgangspunktet:
 - Selskapets ansvar forutsetter at det er inntruffet et forsikringstilfelle i perioden
 - I så fall er selskapet også ansvarlig for den del av utviklingen som finner sted i senere perioder
- Tre ulike modeller anvendes ved fastleggelsen av på hvilket tidspunkt ett forsikringstilfelle kan sies å være inntrådt:
 - Skadeprinsippet (skade: inntruffet eller konstatert)
 - Faren rammet-prinsippet (skadeårsak)
 - Claims made-prinsippet (skadevirkning - melding)

39

5.3 Ansvar ved suksessive forsikringer

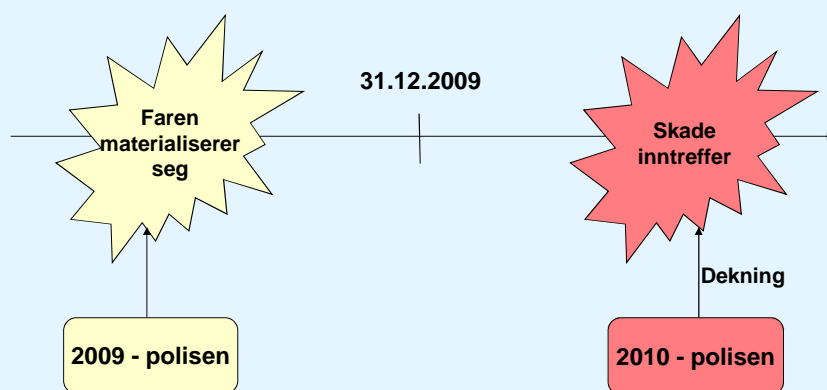
40

5.3 Ansvar ved suksessive forsikringer

- Skadeprinsippet
 - Selskapet svarer for skadevoldende begivenheter som inntreffer i forsikringstiden – også for følger som inntreer etter forsikringens utløp
 - Anvendelsesområde: deklarasjonsregel i norsk og internasjonal forsikringsrett
 - Alternative utforminger:
 - Et skaden konstatert-prinsipp (landjord)
 - Et skaden inntrådt-prinsipp (sjø)
 - Problemene
 - Ved inngangen til en ny periode er det klart at det vil inntreffe en skade
 - Der det går tid fra skaden inntreffer til den oppdages

41

”FORSIKRINGSTILFELLET”, ALMINNELIG REGEL:

42

5.5.3 Ansvar ved suksessive forsikringer

- Faren rammet-prinsippet:
 - Når har skaden materialisert seg på en slik måte at tapet er en naturgitt følge?
 - Anvendelsesområde: avtales i næringsforsikring
 - Planen NSPL § 2-11/VTV § 7
 - Problem: En fare som har rammet i forsikringsperioden kan føre til skade som inntreffer etter at forsikringstiden er ute
 - Hektordommen Rt-1950s.1108
 - Løsningen i sjøforsikring – innføring av anti Hektor-klausul i § 2-11(2)

43

NP Clause 2-11. Causation. Incidence of loss

(1) The insurer is liable for loss incurred when the interest insured is **struck by an insured peril** during the insurance period.

(2) If an **unknown defect** results in damage to the insured vessel, the defect shall be deemed to be a marine peril that strikes the interest insured **at the time the damage starts to develop**.

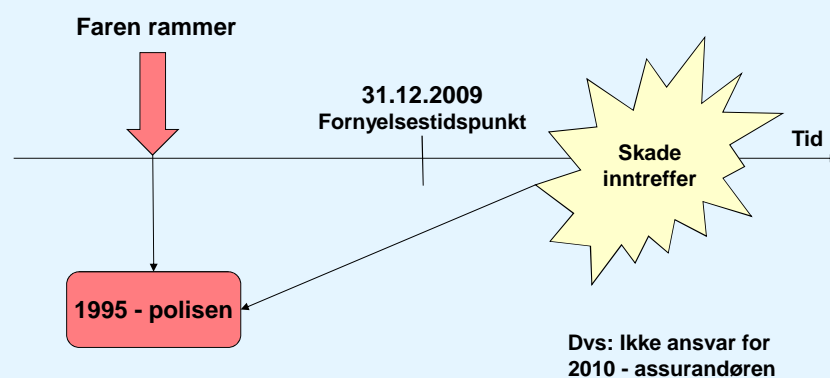
44

(3) If **unknown damage** in one part of the vessel **results in** damage to another part or parts of the vessel, the original damage shall be deemed to be a marine peril that **strikes the interest insured at the time the damage to the other part or parts starts to develop.**

(4) Where a defect or damage **existing** at the inception of the insurance, which is **known to the assured but not to the insurer**, gives rise to damage (in the case of defects) or new damage to other parts (in the case of existing damage), the liability of the insurer shall not exceed the amount the assured would have been able to recover under the insurance on risk at the time the assured first acquired knowledge of the relevant defect or damage.

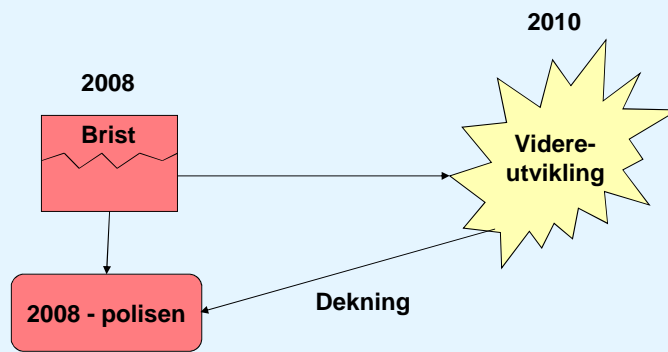
45

PERIODISERING CL. 2-11

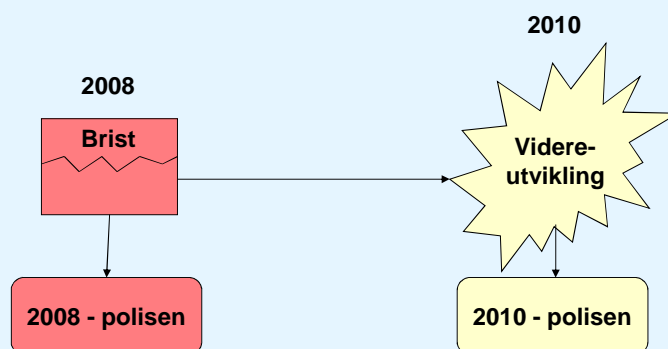
46

PERIODISERING CL. 2-11

47

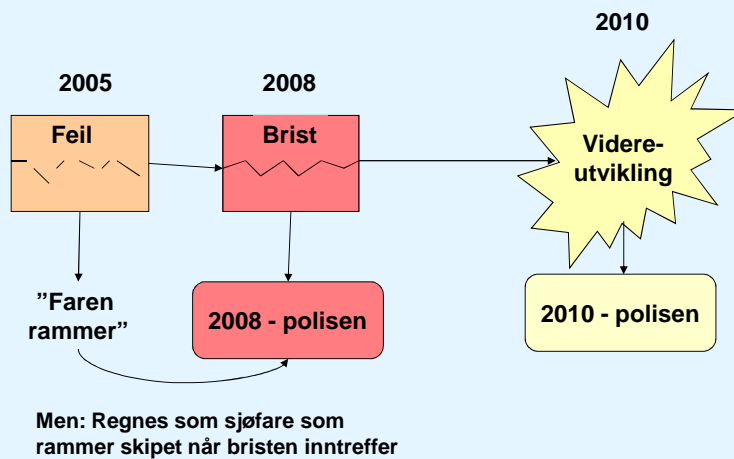
PERIODISERING § 2-11

Dvs:
-Primærskaden tilbakeføres til "faren rammet"
-Konsekvensskadene fremføres til "skaden inntraff"

48

PERIODISERING CL. 2-11

49

5.3 Ansvar ved suksessive forsikringer

- Skadevirkning (claims made-prinsippet)
 - Det avgjørende er:
 - når sikrede har meldt kravet til FS,
 - evtnt når skadelidte har reist krav mot sikrede som følge av skaden
 - Anvendes særlig i ansvarsforsikringer
 - Bakgrunnen
 - Senskader pga asbest rystet forsikringsmarkedet på 80- og 90-tallet

50

Kollektiv advokatansvarsforsikring:

"Selskapet svarer for sikredes erstatningsansvar for tap som konstateres i forsikringstiden. Tap regnes som konstatert på det tidspunkt erstatningskrav fremsettes mot sikrede." (Rt-1996-1)

51

Rettshjelpforsikring:

Selskapet svarer for tvist som
"har oppstått mens forsikringen var i kraft"
med mindre

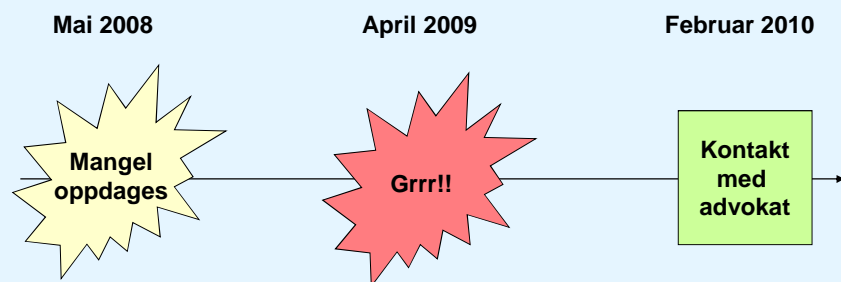
"sikrede ved forsikringens ikrafttreden var kjent med det som senere ble tvistegrunnlag, og forstod eller måtte forstå at tvisten kunne oppstå."

Forholdet til FAL § 4-1 jfr. § 4-5?

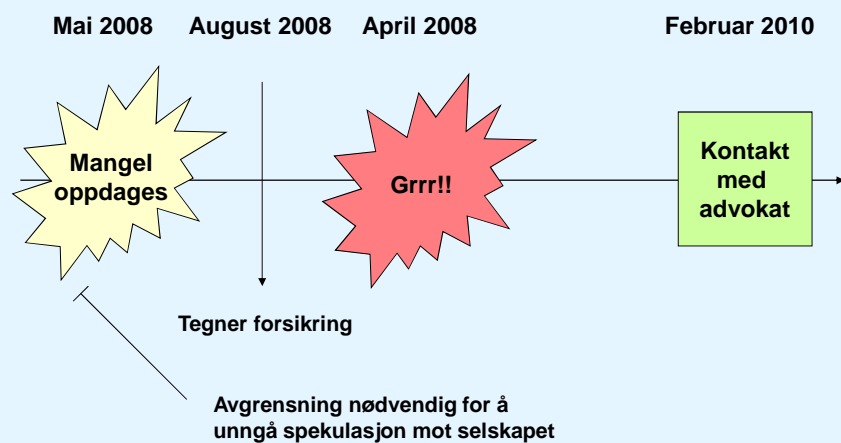
52

Rettskjelpforsikring: Når inntreffer forsikringstilfellet?

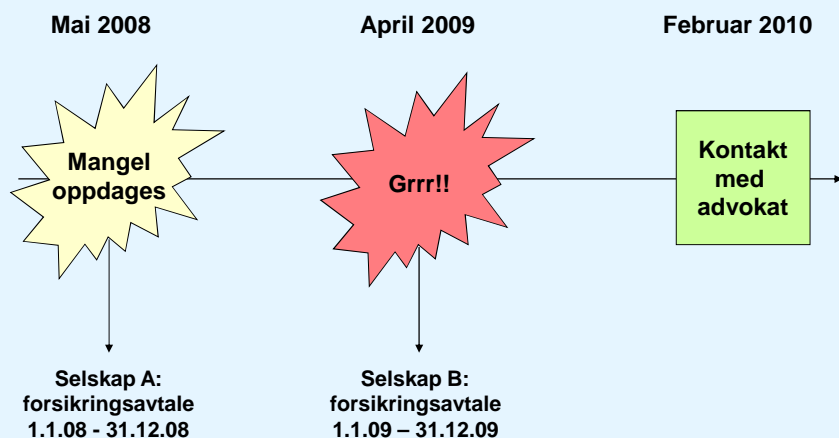
53

Rettskjelpforsikring: Når inntreffer forsikringstilfellet?

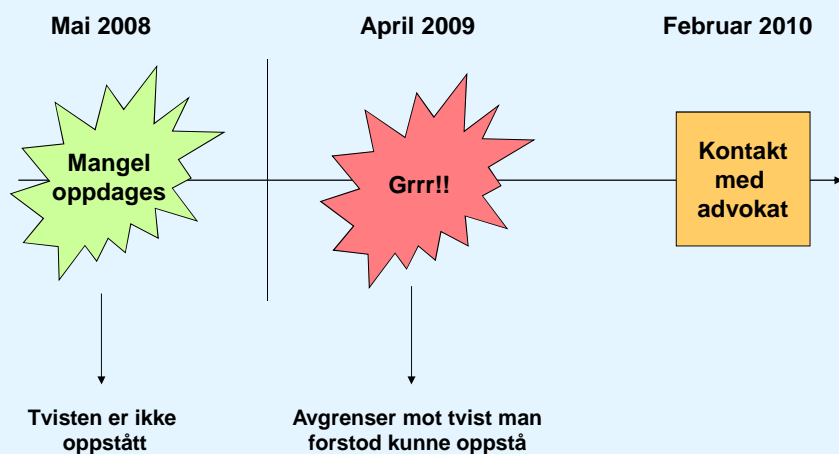
54

Rettskjøpforsegking: Når inntreffer forsegkingstilfellet?

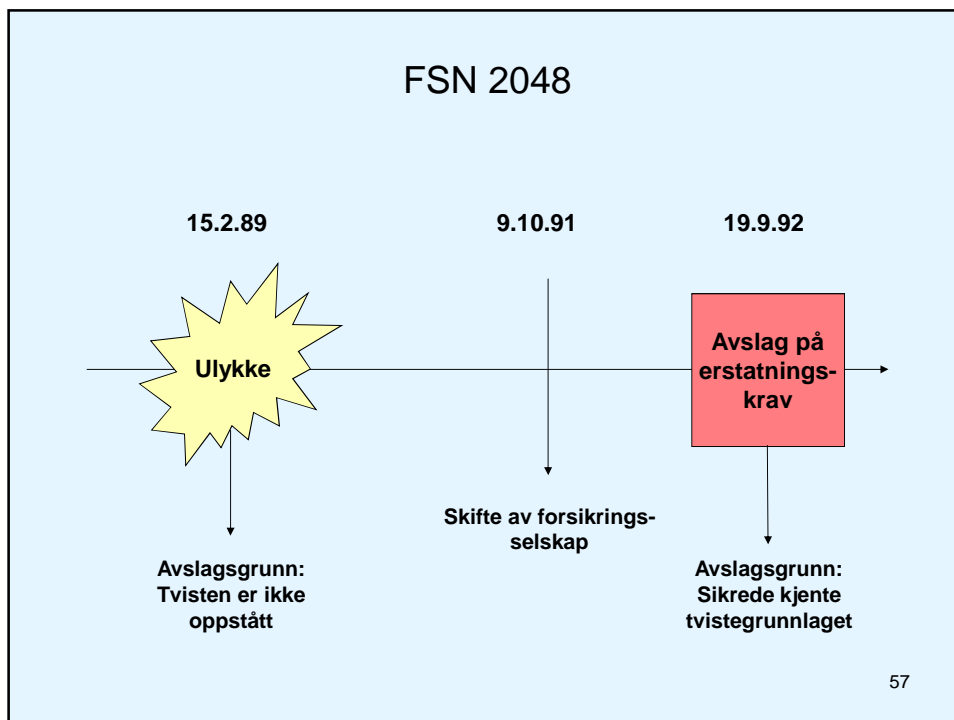

55

Rettskjøpforsegking: Når inntreffer forsegkingstilfellet?

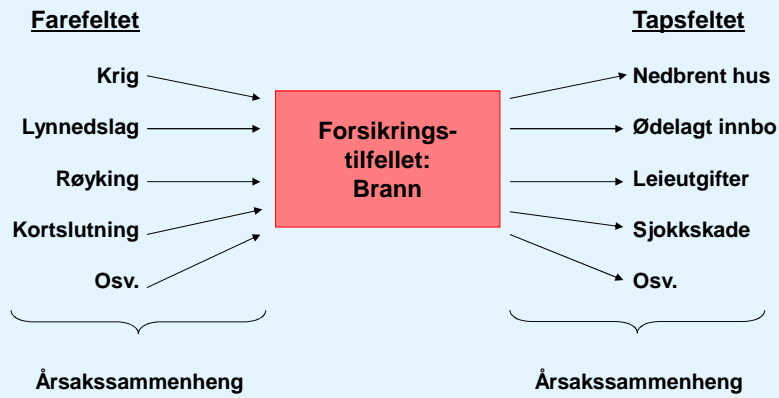
56

6. Årsakssammenheng og samvirkende skadeårsaker

- 6.1 Årsakslærer
- 6.2 Samvirkende skadeårsaker
- 6.3 Adekvanslæren
- 6.4 Beviset for årsakssammenheng

Reglene om årsakssammenheng kobler de øvrige reglene sammen

59

Oversikt

Årsakskravet

Kravets rettslige side = materielle regler

- Årsakslæren
- Samvirkende årsaker
- Adekvans

Kravets faktiske side = bevisregler

60

6.1 Årsakslæren

- Problemstilling: Hvilken grad av sammenheng kreves?
- **Utgangspunktet = betingelseslæren**
 - Normalt et minstekrav om logisk årsakssammenheng
 - A anses å være årsak til B dersom B ikke ville inntruffet om A tenkes bort
 - Altså må A være en nødvendig betingelse for B
- **Unntak = konkurrerende skadeårsaker**
 - Betingelseslæren passer ikke: flere årsaker er tilstrekkelige, men ingen er nødvendige
 - Det avgjørende er hvilken årsak som faktisk har virket – hele tapet henføres til denne

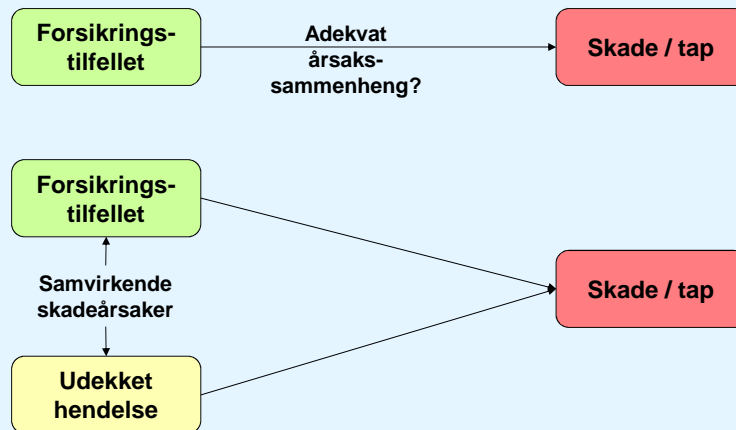
61

6.1 Årsakslæren

- **Tilleggskrav: rettslig kvalifikasjon av årsakssammenhengen**
- Dette skjer
 - Dels gjennom regler om samvirkende skadeårsaker
 - Og dels gjennom adekvansslæren

62

ÅRSAKSPRINSIPPER:

63

6.2 Samvirkende skadeårsaker

6.2.1 Oversikt

6.2.2 Hovedregel

6.2.3 Mellom fare og forsikringstilfelle

6.2.4 Mellom forsikringstilfelle og tap

6.2.5 Modifikasjoner

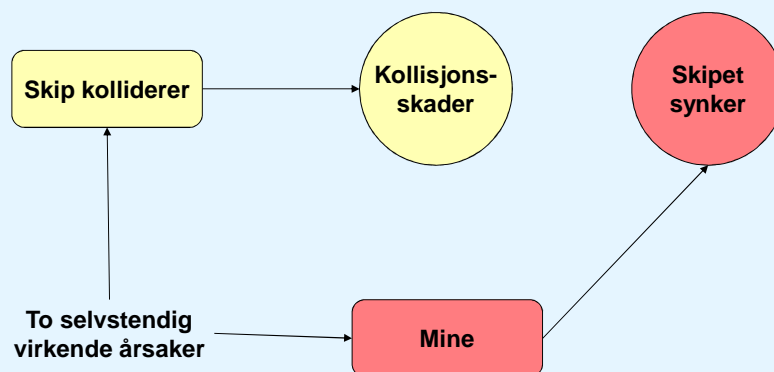
64

6.2.1 Oversikt – samvirkende årsaker

- Forutsetning: to årsaker virker sammen
 - Dette er *ikke* tilfellet der to selvstendige årsaker uavhengig av hverandre fører til to skader
- Samvirkende årsaker kan oppstå:
 - På vei inn til forsikringstilfellet
 - Dekket + udekket fare skaper begivenhet som er dekket
 - På vei fra forsikringstilfellet til tap
 - Forsikringstilfelle virker sammen med udekket fare og forårsaker ytterligere tap

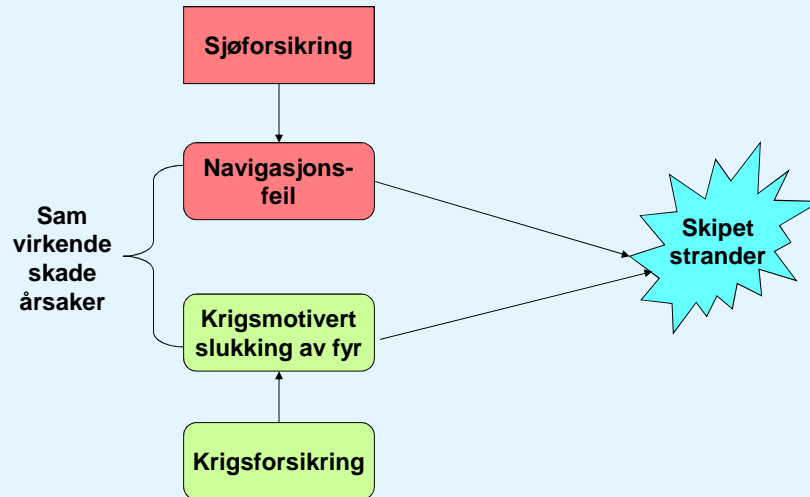
65

Forutsetning: To årsaker virker sammen

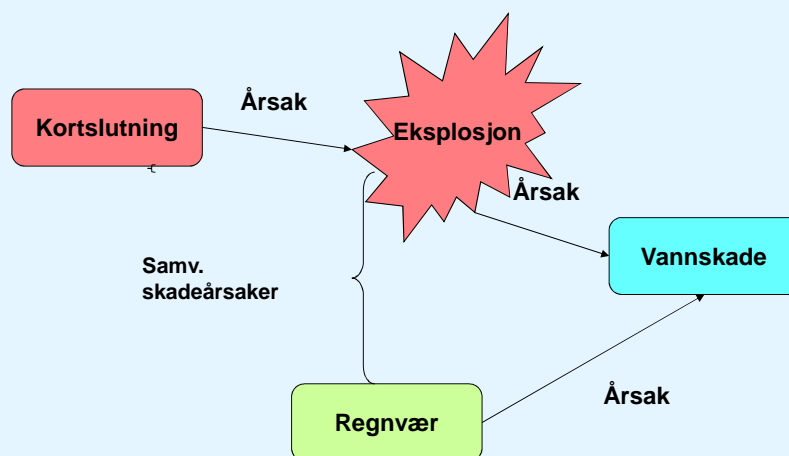
66

På vei inn til forsikringstilfellet

67

Fra forsikringstilfellet til tap:

68

6.2.2 Hovedregel

- Et inntrådt fors.tilf. skyldes flere farer som ikke er dekket av samme forsikring
- Problemstilling: Skal tapet fordeles mellom farene eller føres inn under én av dem?
- **Hovedregel = hovedårsakslæren**
 - Hele tapet tilordnes den faren som fremstår som hovedårsaken (den vesentlige eller dominerende årsaken)
 - Fordeling av tapet forutsetter særskilt hjemmel i vilkårene

69

6.2.2 Hovedregel

- Hjemmel: Rettspraksis
 - Rt. 1901 s. 706 Ellefsen
 - Rt. 1916 s. 1117 Skotfos (neste slide)
 - Rt. 1917 s. 1008 Valhal

70

Rt 1916.209 Skotfos

71

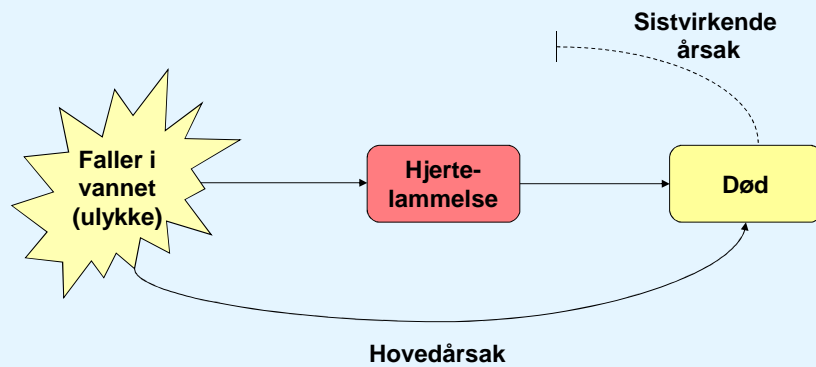
6.2.2 Hovedregel

Hva kreves for at en årsak skal anses som hovedårsak?

- Konkret vurdering:
 - Ikke nødvendigvis årsaken som ligger nærmest i tid som vil anses som hovedårsak, jf. Ellefsen
 - Ikke uten videre avgjørende at skaden fremstår som en typisk følge av en av de samvirkende årsakene
- Fordeler/ulempes

72

ÅRSAKSSAMMENHENG:

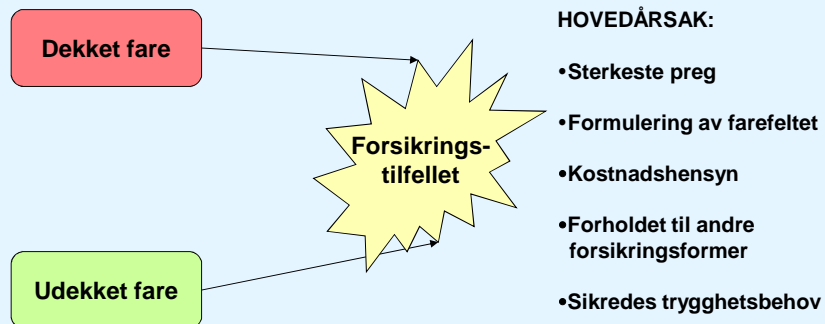
73

6.2.3 Mellom fare og fors.tilfelle

- **Utgangspunkt: Forholdsmessig innflytelse**
 - Avveining mellom de samvirkende årsakenes forholdsmessige betydning jf. Skotfos
 - Er skaden et typisk utslag av de farer forsikringen dekker mot, eller må den anses som en typisk følge av en unntatt fare?
- **Momenter ved tvil**
 - Formuleringen av farefeltet (eks. sjøforsikring, all risks med krigsfareunntak)
 - Kostnadshensyn
 - Kan unntatt fare dekkes under en annen forsikring?
 - Sikredes dekningsbehov

74

6.2.3 Mellom fare og fors.tilfelle

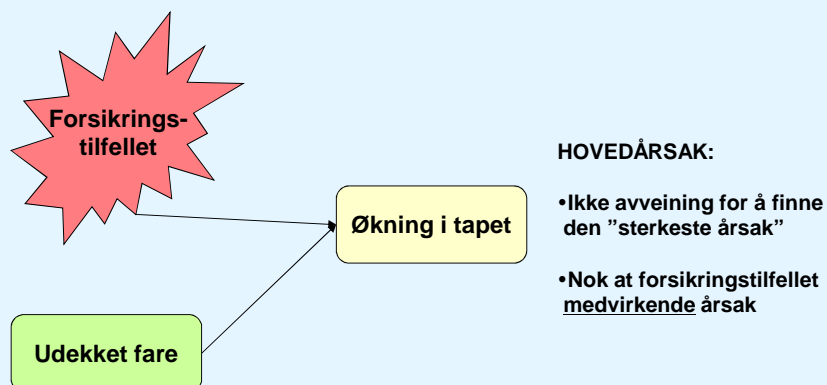
75

6.2.4 Mellom forsikringstilfelle og tap

- Problemet: En unntatt fare griper inn i hendelsesforløpet etter forsikringstilfellet og fører til økt skade/tap
- Merk: Ikke en tilsvarende avveining mellom årsakenes forholdsmessige betydning, jf. praksis
- Tilstrekkelig at forsikringstilfellet er "medvirkende årsak". MEN:
 - Medvirket = nødvendig og virksom betingelse for at skaden skulle inntreffe
 - Ikke nok at fors.tilf kun er et utløsende moment

76

ÅRSAKSSAMMENHENG:

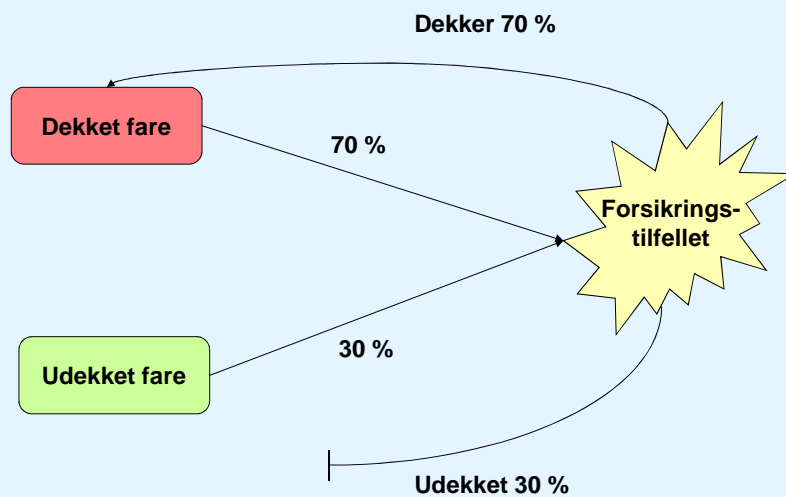
77

6.2.5 Modifikasjoner i vilkårene

- Skjønnsmessig fordelingsregel i sjøforsikring, NMIP § 2-13
 - Skal anvendes ved ethvert årsakssamvirke
 - Bakgrunn: Sikre rettferdig fordeling iht årsakenes forholdsmessige betydning
 - Særlig regel vedr. samvirke mellom sjø- og krigsfare i § 2-14: dominerende årsak er avgjørende

78

FORDELINGSREGELEN I SJØFORSIKRING:

79

6.3 Adekvanslæren

- Formål: avgrense assurandørens ansvar mot følger av et forsikringstilfelle av en viss upåregnelighets- og tilfeldighetsgrad
- Anvendelse: kun i forhold til følgene av et forsikringstilfelle

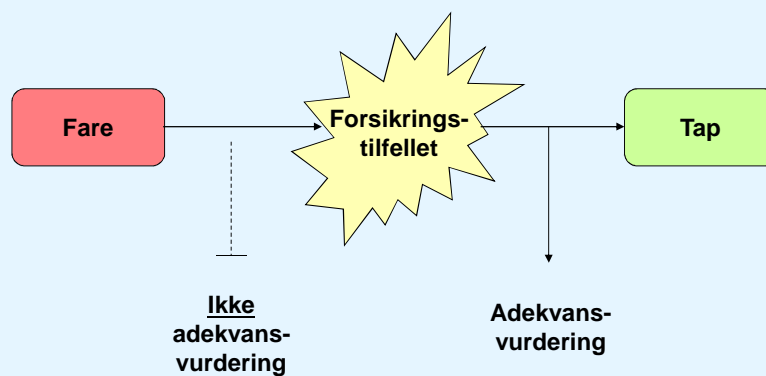
80

6.3 Adekvanslæren

- Momenter
 - Formuleringen av dekningsfeltet
 - Nærliggende å ta forbehold?
 - Sikredes trygghetsbehov
 - Preventive hensyn
 - Kostnadshensyn

81

ADEKVANSLÆREN

82

7. Beviset for årsakssammenheng

- Hovedreglene om bevis og bevisbyrde
 - Ingen generelle regler i fal
 - Regulert i sivilprosessen
 - Utgangspunktet er at bevisbyrden ligger på sikrede

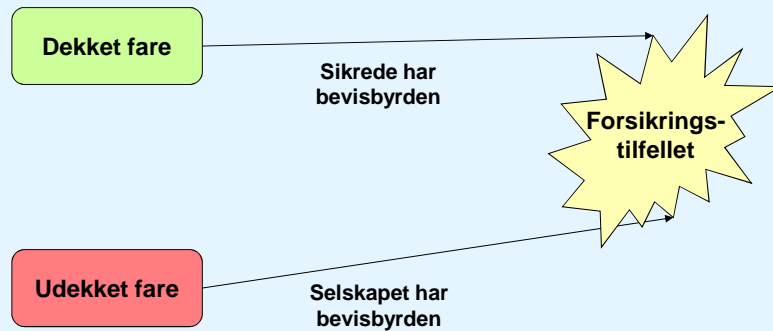
83

7. Beviset for årsakssammenheng

- Selskapet har bevisbyrde for at en anvarbegrensende klausul kommer til anvendelse
- Vilkårene og reglene i FAL kan modifisere dette prinsippet

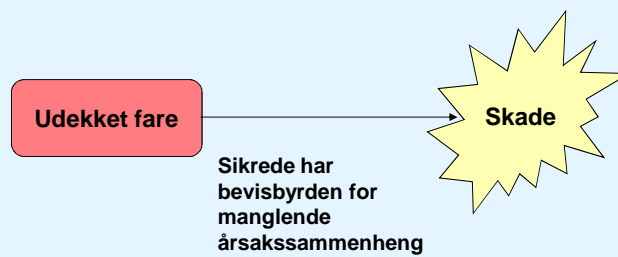
84

BEVISBYRDE: HOVEDREGLER

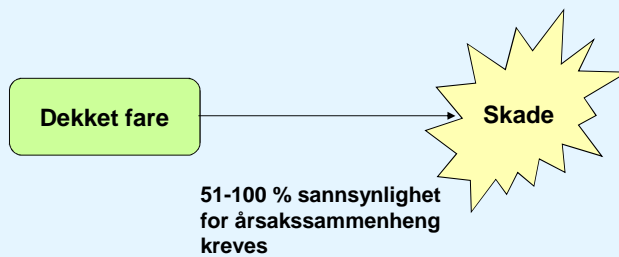
85

FLYTTING AV BEVISBYRDE:

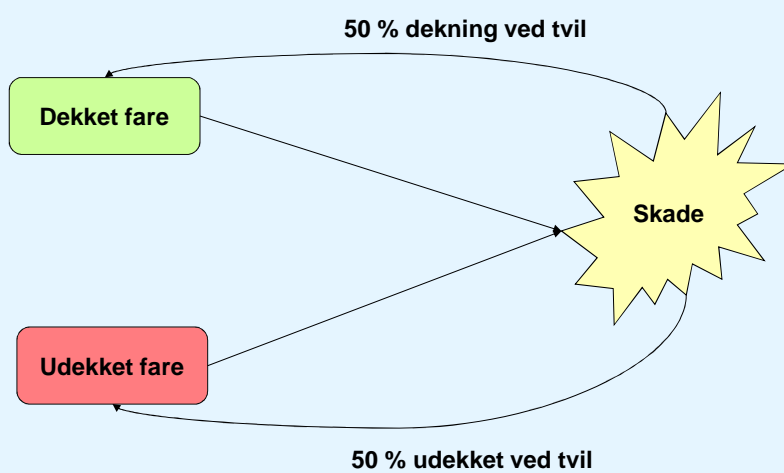
86

FLYTTING AV LIKEVEKTSPUNKT:

87

FORDELING VED BEVISTVIL:

88